rentnik kõige hoolega talukohta paremaks teinud, siis ei jookse kasu igakord sinu tasku, waid tuleb enamist sellele heaks, kes kohta ostab. Tagasi tasumine koha parandamise eest maksab sulle kül ühe osa waewa; aga ei ial kõik.“ — Jüri ütles: „Meie pool kardawad inimesed päriskohtade ostmist ja tahawad nii kaua oodata, kui kroonu poolt kindel hind saab määratud, mis ühe taalri maa eest tuleb maksa, sest et mõisnikud wäga kõrget hinda talukohtade eest küsiwad.“ Peeter kostis naeratates: „Se ootus ja lootus on juba mõnda aastat rumalate peas jampsinud, tükalt kaa seda teinud, et need, kes kuue aasta eest kohtasi odawamalt wõisid osta, neid nüüd kallimalt peawad maksma. Kuda iga kauba juures tahtjate hulk kauba hinda ülendab, nõnda kaa siin. Aga peaks rumalate lootus kaubahinna määramisega ial töeks minema, siis tuleks sest enam kahju kui kasu. Priiwolile antud kauplemine on müüjal ja ostjal kõige parem, kus ühel luba küsida ja teisel pakuda, kunni nemad ühte lepiwad, ehk kauplemisest midagi ei saa. Kuda igal kauplemise järgil peawad kaa talumaade ostmisel ostja silmad lahti ja mõistus selge olema, kui ta ennast petta ei taha lasta. Talukohad leitakse mitmesugused, seda mööda, kuda põllu- ja heinamaad, tehakse hinda; kui neid weel rohkema graadide alla pandaks, kui wanas Wakkuraamatutes ülesmärgitud on, siiski ei saaks wõimalik olema kõigile ühetasast hinda määrata. Pealegi saaks niisugune Seadus õigust wasta käima, sest et kõik mõisad ühel hinnal ei ole ostetud, waid mõned odawamalt, teised kallimalt, mispärast igamees sedawiisi müüb, kuda ta ise oli ostnud. Mõtle kuda lugu oleks, kui kroonu poolt ühetasane hind kõige talurahwa hoostele saaks määratud, mis läbistiku arwatud kui keskmine hind kolmkümmend rubla wõiks olla; aga sull juhtuks üks palju parem hobune olema, mis kahe ehk kolme wõrrast hinda maksaks, ja sina peaksid selle hobuse kolmekümne rubla eest Seadust mööda teisele müüma? Ei ma usu, et niisugune Seadus kellegile head teeks; ükski wäekaupa asi ei wõi õnne tuua. Peaks Ülema wallitsuse poolt taalri hinda kinnitatama, siis ei ulataks sähärdune kinnitatud määramine üksnes mõisnikude kohta, waid ülepea kõige orjusemaa raeadele, nõnda et iga peremees, kes oma ostetud kohta teisele tahaks müüa, kõrgemat hinda ei tohiks küsida ega wõtta. Seie saadik ei ole minu teades ostetud talukohtasi weel kuskil ühe peremehe käest teise kätte selle hinna eest müüdud, misga koht mõisniku käest enne oli ostetud, waid igakord rohket kasu peale wõetud, nõnda et kaa siin jälle awalikuks tõusis, et meil kurjemaid nülgijaid ei ole kui — üks Eestiwend teise wasta. — Nõnda kui ma igaühte õnnelikuks kiidan, kellel wõimalik olnud endale päris pesa muretseda, pean ma selsamal wiisil kõiki Juutlase wärki saherdamisi laitma, kus talukohte üksnes sellepärast osteta kse, et neid hiljemine palju kõrgema hinna eest jälle ühe teisele wõiks äramüüa, ja rohkem mammonat kukrusse kaswatada. Üksnes niisuguste saherdajate pärast wõiks taalri hinna määramisest mõnekorra tulu tulla. — Üht tükkim, is siin juures kõige raskemalt kaalu peale